

www.sep.koszalin.pl

sepkoszalin@wp.pl

tel. (94) 347 65 22

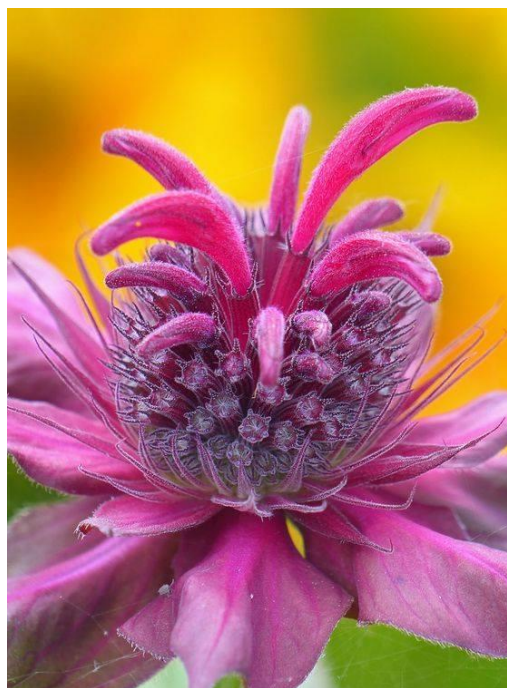
Spis treści

Szanowne Koleżanki Szanowni Koledzy, kwiecień zdominowało w Oddziale młodzieżowe wydarzenie. Na bieżąco informowałem Was jak przebiegają prace przy budowie transformatora Tesli, przez naszych kolegów z koła nr 5 w "Koszalińskim Elektroniku". Prace trwające wiele miesięcy dobiegły końca. Urządzenie działa. Kilka dni temu nastąpił formalny odbiór techniczny urządzenia, jego prezentacja i przekazanie dla szkoły jako pomoc dydaktyczna. Prezentacja miała niezwykle okazały charakter. Ze względu na bezpieczeństwo oraz walory wizualne przeprowadzono ją w późnych godzinach wieczornych na dziedzińcu szkoły. Na prezentację przybyła zaskakująco duża liczba widzów oraz lokalne media wraz z telewizją. Kolejnym wydarzeniem jest przystąpienie (wsparcie finansowe i na-za pełna organizacja) do charytatywnej akcji organizowanej nie po raz pierwszy, a mianowicie kolonii letnich dla dzieci polskich z miejscowości Pikieszki na Litwie. Prowadzą ją głównie dwaj koledzy z koła nr 7 - Ignacy Chrzanowski i Bronek Olenkowicz. Serdecznie pozdrawiam

Zenon Lenkiewicz

3	Co na szczycie ?
5	Projekt studentów
7	Transformator Tesli- finał
10	Wycieczka do Gdańska
12	Kolonie dla dzieci
13	Ryszard Dranikowski
15	Abecadło OZE
16	Energetyka w Polsce

Co na szczycie ?

**XXXVIII Walny Zjazd Delegatów
Stowarzyszenia Elektryków Polskich**

Poznań, 21–24 czerwca 2018

W kraju zakończyły się wybory władz w pięćdziesięciu oddziałach naszego stowarzyszenia. W wyborach oddziałowych wybraliśmy także naszych delegatów na Walny Zjazd Delegatów. Mamy ich czterech. Większe oddziały aż kilkunastu. To oni już w czerwcu wybiorą władze centralne, w tym Prezesa SEP i Zarząd Stowarzyszenia na kolejne cztery lata.

Na zdjęciu Panowie ostatni trzej Prezesi SEP- od lewej Piotr Szymczak, Stanisław Bolkowski i Jerzy Barglik

Ważniejsze osiągnięcia Zarządu SEP mijającej kadencji:

- Organizacja II Kongresu Elektryki Polskiej
- Opracowanie i wydanie Raportu „Energia elektryczna dla pokoleń”
- Utworzenie nowej strony internetowej
- Utworzenie elektronicznej bazy członków SEP
- Powołanie Pracowni Historycznej, Centralnej Biblioteki SEP, Centralnego Archiwum SEP oraz organizacja cyklu sympozjów „Historia Elektryki”
- Rozwijanie współpracy z przemysłem - powołanie Rady Firm Przemysłu Elektrotechnicznego i Energetyki SEP
- Praca z młodzieżą (m.in. przyjęcie Programu Młodzieżowego SEP oraz dwukrotne zwiększenie funduszu stypendialnego – uruchomienie stypendiów organizacyjnych i naukowych itp.)
- Wdrożenie Regulaminu używania Znaku Towarowego SEP i nowelizacja Statutu SEP
- Rozwinięcie współpracy z uczelniami wyższymi
- Rozwijanie partnerskiej współpracy z ministerstwami – w tym głównie z Ministerstwem Energii

W roku ubiegłym zespół naszych kolegów z koła nr 18 zdobył pierwsze miejsce w konkursie na pojazd mobilny z napędem elektrycznym. Konkurs odbył się w miejscowości Zabki pod Warszawą. Nie było to jednorazowe lecz cykliczne wydarzenie. Kolejny konkurs odbędzie się latem tego roku. Zachęcona ubiegłorocznym sukcesem swoich kolegów, tym razem inna grupa naszych członków zamierza wystartować także w tegorocznym konkursie. Zarząd oddziału na ostatnim posiedzeniu podjął decyzję o finansowym wsparciu uczestników konkursu. Prace trwają już od kilku tygodni

Kolejny projekt Studentów

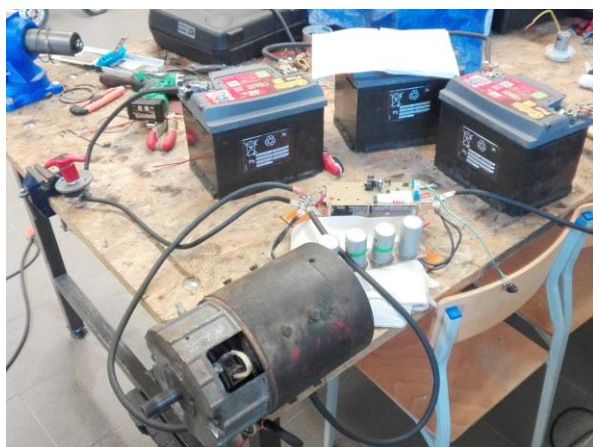
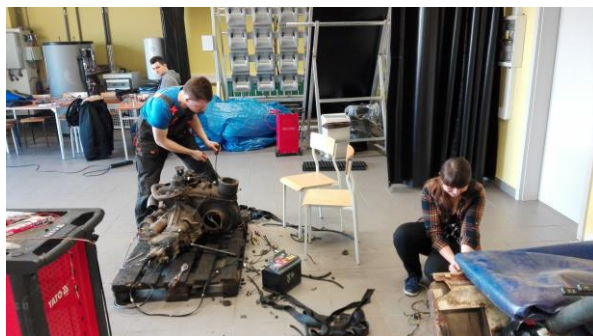

Członkowie Koła SEP nr 18 zachęceni zeszłorocznym sukcesem swoich starszych kolegów, którzy w ubiegłorocznym konkursie na budowę pojazdu elektrycznego w Ząbkach zdobyli pierwsze miejsce, postanowili zbudować swój pojazd elektryczny. Pojazd ten jest budowany na bazie pojazdu typu MELEX i będzie napędzany silnikiem elektrycznym. Innowacyjność budowanego pojazdu polega na tym, że będzie to pojazd hybrydowy, posiadający zarówno silnik elektryczny jak i spalinowy. Silnik spalinowy będzie napędzał grupę alternatorów, z których będą ładowane akumulatory kwasowo-ołowiowe, pełniące rolę bufora energii dla silnika elektrycznego. **Zastosowanie tego typu rozwiązania jest bardzo rzadkie i było wykorzystywane w przemyśle kolejowym jako napęd lokomotyw elektrycznych, nie mniej jest to bardzo ciekawe technicznie zagadnienie,** które umożliwi studentom naszego koła zapoznanie się z tego typu problematyką stosowane w nowoczesnych samochodach np. Opel Ampera. Na dzień dzisiejszy rama pojazdu jest przygotowana już do malowania, udało się też uruchomić silnik elektryczny, który jest sterowany przy pomocy regulatora PWM. Silnik spalinowy pochodzący z Fiata 126p, który będzie napędzał alternatory, jest po generalnym remoncie i niebawem będzie uruchamiany.

Członkowie Koła SEP nr 18, będą mieli okazję zaprezentować budowany pojazd podczas II Zlotu Samochodów Elektrycznych i Hybrydowych 27 maja 2018r. w mieście Ząbki.

(Sebastian Pecolt)

Transformator Tesli - finał

Szczęśliwie dobiegł końca nasz wielki projekt. Wielki ze względu na skalę, wielkość nakładów finansowych oraz techniczne wyzwanie dla naszych młodych kolegów z "Koszalińskiego Elektronika". Był on dość ryzykownym dla Zarządu naszego Oddziału. W świeżo powstałym kole nr 5 (decyzja o projekcie w dwa miesiące po powstaniu koła) młodzi koledzy podjęli się zadania trudnego technicznie i bardzo pracochłonnego. Obdarzyliśmy ich zaufaniem a ONI nas nie zawiedli. Dziękujemy.

Tuż przed przystąpieniem do maturalnego egzaminu, zespół 11 naszych kolegów oficjalnie zamknął projekt i w obecności prezydenta miasta Koszalin Piotra Jedlińskiego, władz Politechniki Koszalińskiej, zainteresowanych uczniów szkoły, rodziców i mieszkańców Koszalina, no i członków SEP, przekazał szkole swój projekt na ręce Pani dyrektor Joanny Rydzewskiej. Uroczystości towarzyszyły lokalne media.

Przygotowania do finałowej prezentacji. W dzień poprzedzający prezentację spaleni uległ zasilacz. Prace nad poszukiwaniem nowego trwały do ostatnich godzin. Zakończyły się szczęśliwie parę godzin przed prezentacją. Było to kolejne doświadczenie młodych kolegów.

Zainteresowanie mieszkańców Koszalina prezentacją ogłoszoną w mediach mile zaskoczyła nasz zespół oraz grono pedagogiczne szkoły. Znoszono na bieżąco krzesła z klas na parterze. Wiele osobom pozostały miejsca stojące, w tym prezydentowi miasta oraz władzom uczelni którzy przybyli krótko przed rozpoczęciem prezentacji.

Kolega Przemek Mielewczyk, obok prezydenta Piotra Jedlińskiego i Pani dyrektor Joanny Rydzewskiej na pokazie.

Filip Gońciarek w wywiadzie dla telewizji TVP 3

Dyrektor szkoły, Pani Joanna Rydzewska - dla radio ESKA

Zdjęcie zespołu z Panem prezydentem i Panią dyrektorką, nauczycielem opiekunem oraz szefem SEP

Zaproszenia na Politechnikę Koszalińską od dr hab. inż. Waldemara Kuczyńskiego i dr inż. Konrada Zajkowskiego

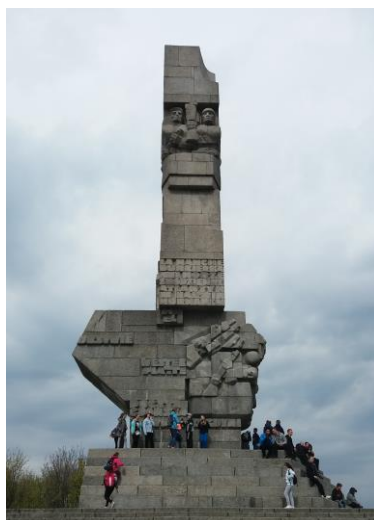

Wycieczka do Gdańska

Zarząd Oddziału sprawił miłą niespodziankę członkom zespołu z koła nr 5 w „Koszalińskim Elektroniku”. Z wielkim uznaniem przyjął do wiadomości, że sukcesem zakończyły się prace nad budową transformatora Tesli. W kilka dni po jego końcowym odbiorze, uroczystej prezentacji i przekazaniu transformatora szkole, zorganizowano dla członków zespołu wycieczkę do Gdańska sfinansowaną w całości przez SEP.

Kolonie dla dzieci- po raz kolejny

Od kilku lat nasz Oddział wspiera Polaków zamieszkałych na Litwie. Skupiamy się na dzieciach, młodzieży oraz seniorach. Wsparcie ma dwa aspekty : charytatywny oraz motywacyjny dla kultury Polskiej na Litwie. W sferze charytatywnej podejmujemy rocznie dwie akcje. Zasadniczą i najbardziej okazałą, jest wsparcie dzieci oraz seniorów w okresie przed Świątami Bożego Narodzenia. Kolejną, są organizowane w całości przez nasz Oddział są kolonie letni dla grupy do 20 dzieci - Kolonie Letnie w Sarbinowie. Przystąpiliśmy już do organizacji tegorocznych kolonii w czerwcu br.

Głównymi organizatorami kolonii letnich dla dzieci ze szkoły w Pikieliszkach, są koledzy Ignacy Chrzanowski i Bronisław Olenkowicz z koła nr 7. Zarząd Oddziału, jak co roku udzielił finansowego wsparcia dla akcji. Środki finansowe w 1/4 pokrywają koszty transportu dzieci od granicy z Litwą do Sarbinowa oraz transportu do granicy w drodze powrotnej. Dzieci spędzają w Sarbinowie 12 dni.

Szkoła w Pikieliszkach

Ryszard Dranikowski

Nasz kolega Ryszard Dranikowski przeszedł na emeryturę. Całe swe życie zawodowe związany był z koszalińską energetyką. Praktycznie zawsze był to związek ze służbami prowadzenia ruchu sieci i urządzeń energetycznych. Zajęcie to uważane jest za jedno z najtrudniejszych w dystrybucji ze względu na aspekt odpowiedzialności za życie wszystkich zespołów pracujących w terenie na liniach energetycznych, rozdzielniach sieciowych i stacjach. Ryszard jest osobą niezwykle szanowaną przez kolegów którzy z nim przez lata pracowali. Imponował wszystkim jego pragmatyzm, kultura, olbrzymia wiedza oraz spokój i opanowanie, szczególnie w sytuacjach kryzysowych a głównie przy zmasowanych awariach na sieci.

MUZEUM ENERGETYKI

- Muzeum Energetyki
- Rzut pomieszczeń przyszłego muzeum

Start

Z BIEGIEM LAT ....

Biografia człowieka jest związana z historią grup i instytucji, w których żyje. I odwrotnie – to ludzie tworzą dzieje różnych zbiorowości, w których przyszło im żyć. Pamięć ludzi przetworzona na pamięć instytucji tworzy jej historię.

Wiedza ta natchnęła nas do ujęcia historii ZE Koszalin S.A. w sposób inny, niż to się zwykle robi w takich przypadkach. Odstąpiliśmy od oficjalnego lub popularno-naukowego tonu na rzecz wspomnień pracowników. Narracja nabrała, w ten sposób, żywszego tempa i wielobarwności. Zresztą, ocenę należy pozostawić czytelnikom.

Historia ZE Koszalin S.A., związana z dziejami energetyki na terenach dawnego Województwa Koszalińskiego ma swoje źródło w czasach jeszcze przed I Wojną Światową. Tutaj, oczywiście, nie opieraliśmy się na wspomnieniach żyjących pracowników, ale na dokumentach.

Ktoś, kto byłby ciekaw jak powstawał przemysł energetyczny na przełomie XIX i XX wieku, znajdzie w niniejszej stronie informacje na ten temat.

Dzieje ZE Koszalin S.A. kończymy w XX wieku. Przez około sto lat wiele się wydarzyło – przede wszystkim w świecie (dwie światowe wojny), ale i w energetyce zachodniopomorskiej.

Budynki elektrowni parowej w Białogardzie .
Elektrownia rozpoczęła pracę w grudniu 1911 r. Wzniesiono ją w zadziwiającym tempie (11 miesięcy)

<http://zbiegiemlat24.pl/>

Spotkanie emeryta z kolegami

Niewiele osób z pewnością wie, że Ryszard Dranikowski jest założycielem ,twórcą strony internetowej poświęconej historii energetyki Pomorza środkowego. Jest to w zasadzie jedyna powszechnie dostępna strona tak bogata opisująca historię powojennej energetyki.

Dziękujemy.

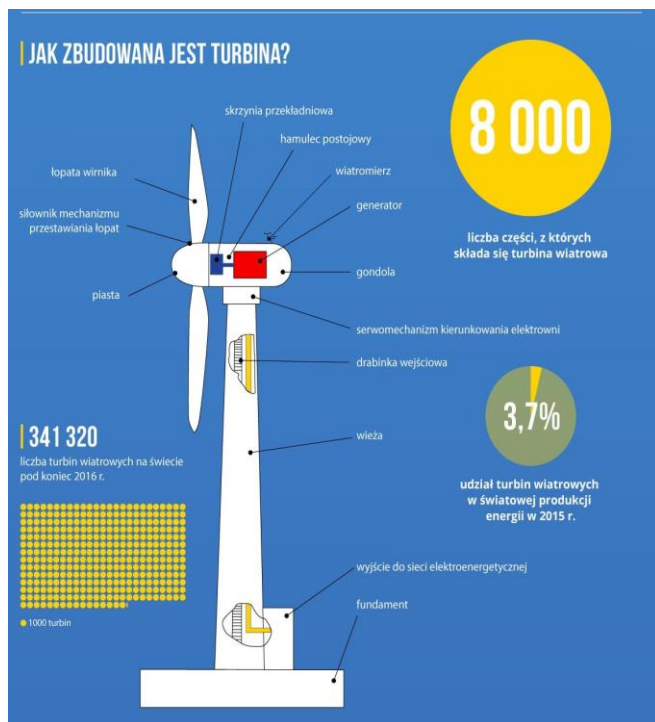
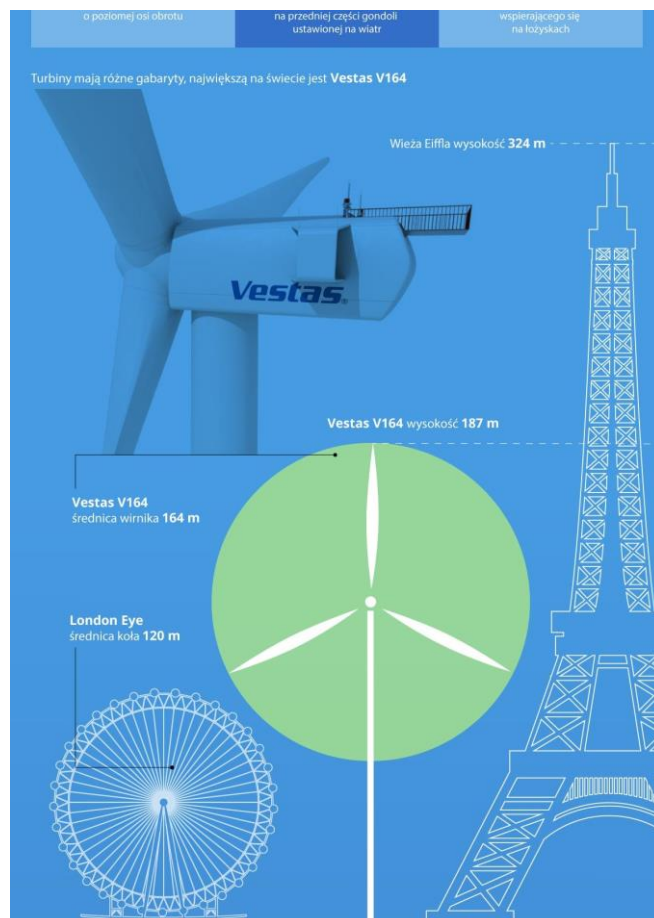
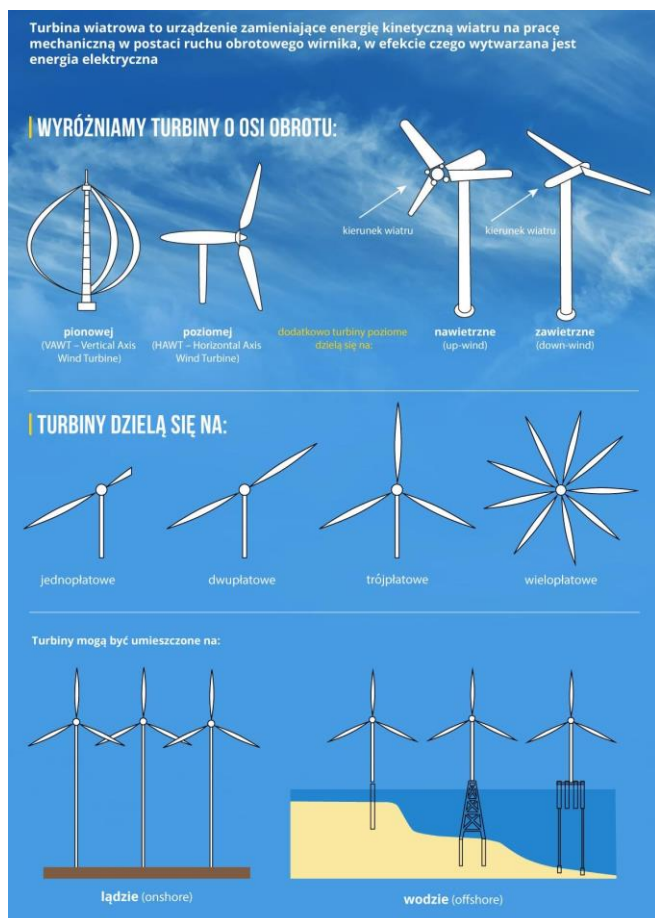

1979 r.– Ryszard jako dyżurny
w stacji 400/22/110 kV Dunowo

Abecadło OZE dla początkujących

Turbiny wiatrowe

Początki elektroenergetyki w Polsce

Do naszego kraju energia elektryczna dotarła dopiero pod koniec XIX wieku i była głównie wykorzystywana w wielkich fabrykach do oświetlania wewnętrznych pomieszczeń. Działo się to za sprawą generatorów napędzanych parą, niewielkimi elektrowniami wodnymi oraz nieco później, stosunkowo małym silnikom diesla. Z czasem rozpoczęto budowanie miejskich elektrowni, które w pierwszej kolejności były wykorzystywane do oświetlania ulic, ważnych domów, a z czasem do transportu publicznego i innych rzeczy. Pierwsza elektrownia powstała w 1900 roku w Radomiu, zaś dwa lata później wybudowano drugą na warszawskim Powiślu. Do 1918 roku istniało ponad 280 elektrowni, przy czym lwią część przynależała wyłącznie do sfery przemysłowej. W okresie dwudziestolecia międzywojennego, ze względu na ciężkie warunki gospodarczo-polityczne, rozwój elektryczności można określić jako umiarkowany (niemniej w 1938 roku istniało ponad 3000 czynnych elektrowni na terenie naszego kraju).

Druga wojna światowa szczególnie dotknęła branżę energetyczną, trzeba było odbudowywać i ponownie uruchamiać wiele z nich. W latach 50-tych i 60-tych nastąpiła gwałtowna elektryfikacja kraju, doprowadzono energię elektryczną do wielu wsi i miejskich osiedli, niemniej zostało to później częściowo zahamowane. W latach 1980-1990 wybudowano obecnie największą elektrownię w Polsce w Bełchatowie, w Połańcu i Żarnowcu.

Elektrownia wodna w Rożnowie

Pierwsza elektrownia na ziemiach polskich powstała w 1889 r., a więc w 7 lat później niż pierwsza na świecie duża elektrownia, która została wybudowana przez T.A. Edisona w Nowym Jorku.

W 1918 r., po I Wojnie Światowej, w Polsce było około 280 małych elektrowni pracujących głównie na potrzeby poszczególnych zakładów przemysłowych.

W 1928 r. było ich już 1645.

W 1922 r. ukazała się „Ustawa Elektryczna”, która porządkowała sprawy wytwarzania energii elektrycznej. Państwo wydawało odtąd koncesje na wytwarzanie, przesyłanie, rozdzielanie i sprzedaż energii elektrycznej.

W 1938 r. było w Polsce 3198 elektrowni o łącznej mocy 1692 MW, zaś produkcja wynosiła niespełna 4 TWh.

Pierwsze tramwaje elektryczne w Warszawie zostały uruchomione w 1908 r. Były one zasilane z własnej elektrowni. Moc tej elektrowni wynosiła początkowo 3600 kW (3 x 1200 kW), była ona rozbudowywana w 1921, 1927 oraz w 1932 roku, osiągając ostatecznie moc 12,9 MW.

W 1950 r. moc zainstalowana w elektrowniach wynosiła 2743 MW, Produkcja energii elektrycznej wynosiła 9,4 TWh.

Wspaniali energetycy na poligonie ćwiczebnym

Efektywnego wypoczynku w czasie wydłużonego weekendu

Po powrocie czeka nas bowiem wielki wyzwanie

Jeżeli ciekawie spędzicieś majowy weekend, prześlij nam kilka zdjęć. Umieścimy je w kolejnym wydaniu SEPIKA.